

**Richtlijnen voor het
milieueffectrapport Realisatie
Pangea Parc te Epe**

RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT REALISATIE PANGEA PARC TE EPE

2 SEPTEMBER 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Karakter van het MER	2
1.3 Vorm en presentatie	2
1.4 Inspraak en advies	3
1.5 Richtlijnen en Nota van Antwoord	3
2. DOELEN EN BESLUITVORMING	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Beoogd besluit	4
2.3 Doelstellingen MER	5
2.4 Reeds genomen besluiten	5
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Voorgenomen activiteit	6
3.3 Samenstelling van de alternatieven	6
4. MILIEUGEVOLGEN EN VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	8
4.1 Bezoekersaantallen en scenario's	8
4.2 Verkeer	8
4.3 Lucht in relatie tot verkeer	9
4.4 Het huidige park	9
4.5 Geluid	9
4.6 Geur	10
4.7 Ecologie, natuur	10
4.8 Water	10
4.9 Landschap en cultuurhistorie	10
4.10 Milieucontouren omliggende bedrijven en wegen	10
4.11 Vergelijking van de alternatieven	11
5. LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	12
6. EVALUATIEPROGRAMMA	13
7. SAMENVATTING VAN HET MER	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het huidige dierenpark Wissel is gevestigd in de buurtschap Wissel. Op de huidige locatie zijn onvoldoende mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering en een verdere professionalisering van het dierenpark. De initiatiefnemer is in gezamenlijk overleg met de gemeente op zoek gegaan naar een geschikte locatie voor de vestiging van een nieuw dierenpark met een oppervlak tussen de 15 en 20 ha in de gemeente Epe. Uit een drietal geselecteerde locaties kwam de locatie Vemde-Horsthoek als meest geschikt naar voren. De geselecteerde locatie ligt in het noorden van de gemeente Epe tegen de gemeentegrens met Heerde en wordt omsloten door de A50, de Vemderweg, een fietspad en de Badweg. Het voornemen is op deze locatie een nieuw dierenpark op te richten met een bruto oppervlakte van 18 ha. voor een bezoekersaantal van 250.000 bezoekers per jaar. De voorgenomen activiteit betreft een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit conform lijst D, activiteit 10.1 van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. De gemeenteraad van Epe heeft als bevoegd gezag voor de vaststelling van het ruimtelijk plan in zijn vergadering van 17 juni 2004 een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen waarin hij beoordeelt dat voor de voorgenomen activiteit een MER moet worden opgesteld vanwege de impact van een dierenpark in een nu nog landelijke, agrarische omgeving. Dit m.e.r.-beoordelingsbesluit is op 22 juni 2004 gepubliceerd in het plaatselijke weekblad en heeft vanaf 23 juni gedurende vier weken voor een ieder ter inzage gelegen.

De initiatiefnemer heeft op 17 mei 2004 een mededeling startnotitie voor de m.e.r.-procedure Realisatie Pangea Parc aan de gemeenteraad toe doen komen. In zijn vergadering van 17 juni 2004 heeft de gemeenteraad besloten de startnotitie te publiceren en ter inzage te leggen opdat een ieder in de gelegenheid wordt gesteld opmerkingen te maken over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. De startnotitie is op 22 juni gepubliceerd in het plaatselijke weekblad en heeft van 23 juni t/m 21 juli voor een ieder in het gemeentehuis van Epe ter inzage gelegen. Op 29 juni heeft er een informatieavond plaatsgevonden.

In deze richtlijnen geeft het bevoegd gezag aan welke informatie het MER moet bevatten om een goede afweging bij het ruimtelijk plan voor de ontwikkeling van het dierenpark mogelijk te maken.

1.2 Karakter van het MER

Het MER moet milieu-informatie bevatten die benodigd is voor de afweging bij de vaststelling van het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van het dierenpark Pangea Parc. Het gaat daarbij om de randvoorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld voor de ontwikkeling van een nieuw dierenpark op de beoogde locatie. Het MER heeft betrekking op de globale inrichting en de ontsluitingsmogelijkheden van het nieuwe dierenpark. De milieu-informatie heeft o.a. betrekking op de aspecten geluid, geur, natuur, landschap, bodem, water en verkeer.

In het MER zullen verschillende alternatieven en scenario's worden onderzocht. Deze zullen vooral betrekking hebben op de bezoekersaantallen en ontsluitingsvarianten en de daarmee samenhangende inrichting.

1.3 Vorm en presentatie

Het MER geeft informatie ten behoeve van de besluitvorming omtrent de ontwikkeling van het nieuwe dierenpark. In het MER dient een duidelijke onderbouwing van de verwachte bezoekersaantallen en de daarmee samenhangende maatregelen te worden gepresenteerd. De onderbouwende informatie, literatuurverwijzingen, verklarende woordenlijst dienen te worden opgenomen als bijlagen bij het MER. Bij gebruik van kaarten dient recent kaartmateriaal te worden gebruikt en een duidelijke legenda te worden toegevoegd.

1.4 **Inspraak en advies**

Na de ter inzage legging van de Startnotitie heeft het bevoegd gezag in totaal 15 inspraakreacties ontvangen. Op 23 juni 2004 zijn de Inspectie VROM, Gedeputeerde Staten van Gelderland, het Waterschap Veluwe, Rijkswaterstaat directie Oost Nederland, de GLTO, het college van B&W van de gemeente Heerde, de Klankbordgroep Pangea Parc en de Commissie voor de milieueffectrapportage per brief uitgenodigd advies uit te brengen voor de richtlijnen voor het milieueffectrapport. Het eindconcept-advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is uitgebracht op 11 augustus 2004. Op 15 juli 2004 is een advies ontvangen van de regionaal inspecteur VROM. Op 20 juli 2004 zijn adviezen ontvangen van de GLTO en het Waterschap Veluwe. Op 4 augustus zijn adviezen ontvangen van de Klankbordgroep Pangea Parc en van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Van de overige adviseurs zijn geen adviezen ontvangen.

1.5 **Richtlijnen en Nota van Antwoord**

De gemeenteraad van Epe stelt te zijner tijd het bestemmingsplan voor de realisatie van het nieuwe dierenpark vast. Met onderhavige Richtlijnen geeft het bevoegd gezag aan, welke informatie het MER tenminste moet bevatten om een goede afweging ten behoeve van de vaststelling van het bestemmingsplan mogelijk te maken.

Het bevoegd gezag heeft bij het opstellen van deze Richtlijnen de Startnotitie, de ontvangen adviezen en de inspraakreacties betrokken.

Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is in conceptvorm betrokken in de Richtlijnen, omdat het definitieve advies naar verwachting pas op 25 augustus 2004 wordt ontvangen. Dit definitieve advies wordt als bijlage bijgevoegd. De Commissie voor de milieueffectrapportage, de wettelijke adviseurs, de insprekers en de initiatiefnemer Zodiac Zoos ontvangen een exemplaar van deze Richtlijnen en een Nota van Antwoord, waarin het bevoegd gezag aangeeft op welke wijze is rekening gehouden met de inspraakreacties bij het opstellen van de Richtlijnen.

2 Doelen en besluitvorming

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat tenminste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."

2.1 Algemeen

Beleidskader

De ontwikkeling van het dierenpark dient te passen binnen het provinciaal Streekplan 1996. Op lokaal niveau is de Toekomstvisie Epe 2010 kaderstellend voor de ontwikkeling van het dierenpark. Het raadbesluit inzake de locatiekeuze Pangea Parc van 25 september 2003 stelt nadere randvoorwaarden aan de ontwikkeling van dierenpark Pangea Parc op de beoogde locatie. Verdere beleidsstukken die van belang zijn, zijn het Gelders Milieuplan, het Ontwerp-Reconstructieplan-Veluwe, het Ontwerp-Waterhuishoudingsplan van de provincie Gelderland, en de Hoofdlijnennotitie t.b.v. het nieuwe Streekplan.

Relatie met toekomstig beleid

Op 9 maart 2004 heeft G.S. het Ontwerp-Reconstructieplan Veluwe vastgesteld; dit plan geeft voor het gebied de ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouw, recreatie, wonen en werken in relatie tot water, natuur en landschap aan. Specifiek van belang zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor de recreatie in de groene wiggen. De planologische betekenis van de groene wiggen wordt nader uitgewerkt in het nieuwe provinciale streekplan. Daarnaast is ook het ontwerp-waterhuishoudingsplan van belang in verband met de bescherming van kwetsbare watersystemen.

Milieu-informatie

Voor de MER wordt de volgende milieu-informatie van belang geacht.

- Op basis van de Wet milieubeheer, artikel 7.10 dienen naast een beschrijving van de voorgenomen activiteit de gevolgen voor het milieu inzichtelijk te worden gemaakt. Ook dient er een alternatief te worden uitgewerkt waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel als mogelijk is worden beperkt. Bij de beschrijving van het nulalternatief dienen de effecten op de huidige locatie in beeld te worden gebracht.
- Als gevolg van de adviezen van Waterschap en Inspectie VROM vraagt het bevoegd gezag om een zorgvuldige beschrijving van de effecten op de waterhuishouding; daarbij gaat het zowel om de effecten op de beoogde locatie als de effecten op de te verlaten locatie bij de beschrijving van het nulalternatief.
- Het bevoegd gezag vraagt om een zorgvuldige beschrijving van de effecten van de ontsluiting van het dierenpark en de daarmee samenhangende parkeervoorzieningen en verkeersstromen. Daarbij dienen ook de mogelijkheden voor O.V. te worden meegenomen.
- De milieueffecten van het dierenpark m.b.t. geluid, geur, bodem, energie en afval dienen op een inzichtelijke wijze te worden gerapporteerd, opdat de hinder naar omwonenden zo beperkt mogelijk blijft.

2.2 Beoogde besluit

Het MER wordt uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van een nieuw dierenpark. In het MER dient te worden ingegaan op het wettelijk kader en het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld.

2.3 Doelstellingen MER

Het MER is bedoeld om de milieugevolgen een volwaardige plaats te kunnen geven bij de afweging van de belangen bij de besluitvorming over de vaststelling van het bestemmingsplan voor de realisatie van een nieuw dierenpark. Naast de doelen van de voorgenomen activiteit moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming- en verbetering worden aangegeven. Deze doelen dienen aan te sluiten bij de doelen van vigerend beleid uit Streekplan, Bestemmingsplan Buitengebied, Waterhuishoudingsplan en Gelders Milieuplan, Toekomstvisie Epe 2010 en ontwerpbeleid als opgenomen in het ontwerp-reconstructieplan en ontwerp-waterhuishoudingsplan. Ook dient te worden voldaan aan de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarden m.b.t. tot de ontwikkeling van het dierenpark. Dit zijn de volgende randvoorwaarden;

- Het dierenpark dient te worden voorzien van een goede landschappelijke inpassing
- Het dierenpark dient ontsloten te worden door een adequate ontsluiting
- De bestaande mogelijkheden voor uitbreiding van de omwonende agrariërs mogen niet worden geschaad door het dierenpark
- Bij de inrichting dient de hinder voor omwonenden zoveel als mogelijk te worden beperkt

2.4 Reeds genomen besluiten

Het MER moet kort aangeven welke eerder genomen besluiten en beleidsvoornemens relevante uitgangspunten en randvoorwaarden bevatten voor het MER. Hierbij zijn onder andere de al eerder genoemde (ontwerp)beleidsdocumenten van belang.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wam:

een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."

Artikel 7.10, lid 3 van de Wam:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Algemeen

Studiegebied

Het studiegebied betreft de directe omgeving van de beoogde locatie Vemde Horsthoek. Het omvat het gebied gelegen in de directe invloedssfeer van de nieuwe dierenpark en wordt ruwweg begrensd door de Vemderweg aan de zuidzijde, de Heerderweg /Eperweg aan de westzijde de A50 aan de noordzijde en de Vemderdarsweg aan de oostzijde. Het studiegebied omvat daarmee een deel van de gemeente Heerde. Daarnaast maakt omdat er sprake is van een verplaatsing ook het huidige dierenpark Wissel deel uit van het studiegebied.

Plangebied

Het plangebied omvat de locatie voor het nieuwe dierenpark en het tracé voor de mogelijke ontsluitingsvarianten.

3.2 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit wordt door de initiatiefnemer als volgt omschreven: "het realiseren van een ruim opgezet dierenpark en een openbaar toegankelijk bezoekerscentrum met een omvang van 18 ha en een bezoekersaantal van 250.000 per jaar. Het einddoel is het ontwikkelen van een bijzonder park met een bovenregionale uitstraling.". In het MER dient een duidelijk omschrijving van het voornemen te worden opgenomen. Tevens dient een goede onderbouwing te worden gegeven van het maximaal aantal bezoekers en een omschrijving van het bezoekerscentrum en horecagelegenheid.

De ontsluiting van het park is nog niet definitief vastgelegd. Mede op basis van het MER wordt een definitieve keuze gemaakt voor een variant. Aangezien de ontsluitingsvariant directe gevolgen heeft voor de globale inrichting worden bij de beschrijving ontsluitingsvariant ook de milieueffecten van de bijbehorende globale inrichting beschreven. Daarbij gaat het om de effecten van parkeren, maar ook milieueffecten van speeltuin en werf.

3.3 Samenstelling van de alternatieven

Aan de hand van de verschillende ontsluitingsvarianten en daarbij behorende inrichtingsvarianten kunnen alternatieven worden samengesteld. Het MER zal de keuzes aan de hand waarvan de alternatieven zijn samengesteld moeten motiveren. Gezien het voorgaande variëren de alternatieven met name in de ontsluiting en globale inrichting. Onder de te beschrijven alternatieven bevindt zich in elk geval het meest milieuvriendelijke alternatief.

Nulalternatief, bestaande situatie plus autonome ontwikkeling

Het nulalternatief beschrijft de situatie wanneer het nieuwe dierenpark geen doorgang vindt, doch gevestigd blijft op de huidige locatie. Het nulalternatief gaat daarom met name in op de situatie op de huidige locatie van het dierenpark. Het MER dient in dit geval inzichtelijk te maken wat de milieueffecten op de waterhuishouding van de Tongerense Beek zijn. Doel is een volledig herstelde waterhuishouding van de Tongerense Beek ter plaatse.

Alternatieven en scenario's

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 25 september 2003 een aantal randvoorwaarden gesteld voor de ontwikkeling van een nieuw dierenpark op de beoogde locatie. Beschreven alternatieven en scenario's dienen in elk geval te voldoen aan de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarden. Dit zijn;

- Het dierenpark dient te worden voorzien van een goede landschappelijke inpassing
- Het dierenpark dient ontsloten te worden door een adequate ontsluiting
- De bestaande mogelijkheden voor uitbreiding van de omwonende agrariërs mogen niet worden geschaad door het dierenpark
- Bij de inrichting dient de hinder voor omwonenden zoveel als mogelijk te worden beperkt

Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- Realistisch zijn, d.w.z. redelijk moeten zijn gelet op de doelstelling van de voorgenomen activiteit, alsmede binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen;
- Uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Het meest milieuvriendelijk alternatief kan worden ontwikkeld door uit te gaan van de meest optimale ontsluitingsvariant en inrichting waarbij bodem, water en lucht zo min mogelijk worden belast en de hinder naar derden zoveel als mogelijk wordt beperkt.

Daarbij kan onder andere gedacht worden aan zaken als waterbesparing, inbedding in de lokale fiets- en wandelroutes, het lokale busnet, het Groene Halte-systeem, de Veluwepas, groepsarrangementen met een toeroperator.

Niet alle MMA-aspecten kunnen geregeld worden door middel van het bestemmingsplan, maar wel kan in het MER worden aangegeven hoe men bepaalde zaken wil realiseren en sommige maatregelen kunnen weer gevolgd hebben voor bijvoorbeeld het aantal aan te leggen parkeerplaatsen.

4 Milieugevolgen en vergelijking van alternatieven

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wet milieubeheer:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wet milieubeheer:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wet milieubeheer:

Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk de in beschouwing genomen alternatieven"

4.1 Bezoekersaantallen en scenario's

Bij het project Pangea dierenpark te Epe gaat het vooral om de mogelijke milieueffecten vanwege de bezoekersaantallen op jaarbasis. In het MER dienen in ieder geval twee scenario's in relatie tot de bezoekersaantallen worden gehanteerd, te weten het beoogde, redelijkerwijs te verwachten aantal en een reële maximalisatie¹. Ervaringscijfers van vergelijkbare instellingen kunnen daarbij gebruikt worden, alsmede van het huidige dierenpark Wissel. De te hanteren scenario's dienen nader te worden onderbouwd: op welke wijze is men tot de aantallen gekomen? Bij de maximalisatie dient rekening te worden gehouden met de beschikbare parkeerruimte, duur van het verblijf en aantallen per bus, fiets/voet.

Bij de gevolgen vanwege de bezoekersaantallen moeten vooral de piekmomenten betrokken worden, zowel gedurende de dag, als op de piekmomenten gedurende het seizoen (en het aantal piekmomenten). Wat kunnen de gevolgen zijn – qua hinder voor de omgeving en capaciteit van de infrastructuur – van een topdag?

4.2 Verkeer

De belangrijkste milieugevolgen – vanwege de grote bezoekersaantallen - zijn gerelateerd aan het verkeer. Daarom dient het MER een gedegen verkeersstudie te bevatten (op basis van de twee of drie bezoekersaantallenscenario's en de piekdagen).

De volgende aspecten dienen onderzocht te worden en geef daarbij inzicht in:

- aantallen autobewegingen, fietsbewegingen, busbewegingen per jaar en bij maximum capaciteitsbenutting,
- aantal dagen per jaar met maximum bezoek,
- eventuele geluidhinder voor aan de ontsluitingswegen gelegen woningen,
- capaciteit van de toeleidende wegen en de aansluitpunten, alsmede de A50 en de N794 nabij deze aansluitpunten. Kunnen die de extra vraag aan met name op piekdagen?
- de risico's van het ontstaan van sluiproutes en hoe zal dat worden tegengegaan²?

Een belangrijke keuze voor dit plan betreft de ontsluiting van het plangebied. Daarbij gaat het om een – in principe – zo kort mogelijke ontsluitingsweg – toeleidingsweg – die sterk afhankelijk is van het aansluitingspunt op de hoofdweg en de locatie(s) van het parkeerterrein/de parkeerterreinen.

Vergelijk de voor- en nadelen van:

- De aansluiting vanaf de oprit A50 variant via McDonalds en direct langs de snelweg) en P-plaats als voorgesteld in de Startnotitie.
- De voorgestelde ontsluiting vanaf de N794 plus P-plaats als voorgesteld.
- Een verplaatste ontsluiting vanaf de N794, maar P-plaats zo dicht mogelijk bij de N749.

¹ Zie Nota van antwoord, inspraakreactie nummer 8236 over de bezoekersaantallen.

² Zie Nota van Antwoord, verschillende inspraakreacties wijzen met name op het risico van sluiproutes.

Bij de keuze voor een ontsluitingsweg dienen ook de eventuele mogelijkheden voor het voorkomen van sluiproutes en het gebruik van de Vemderweg te worden betrokken. Daarnaast dienen ook de eventuele effecten van de ontsluiting voor de opgeleide beken³ betrokken te worden.

Welke parkeerruimte is er in het plangebied aanwezig? Indien het transferium ontwikkeld gaat worden, waar zou dat transferium het beste gelokaliseerd kunnen worden? Rekening dient gehouden te worden met andere publieksaantrekkelijke functies in de nabije omgeving, zoals de McDonalds en andere publieksaantrekkelijke voorzieningen. Met betrekking tot parkeervoorzieningen kan dit van belang zijn.

In het MER dient een globaal overzicht van de aanleg- en exploitatiekosten van de alternatieven op te nemen, om inzicht te krijgen in de financiële robuustheid van de alternatieven en het algehele plan. Dit mede gelet op wat er met het 'oude' park gaat gebeuren

4.3 Lucht in relatie tot verkeer

De aan het verkeer gerelateerde luchtverontreiniging dient in het MER beschreven te worden conform de daarvoor geldende methoden.

De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van grenswaarden voor de immissies van NO₂ en fijn stof (PM₁₀) gebaseerd op Europese richtlijnen. Op kaart moet worden aangegeven op welke plaatsen de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ wordt overschreden. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven zowel voor NO₂ en voor fijn stof. Daarnaast moet worden aangegeven op welke plaatsen de jaargemiddelde concentratie van 30 µg/m³ wordt overschreden (alleen voor PM₁₀)⁴. Het aantal woningen en gevoelige bestemmingen (voor PM₁₀) dan wel het totaal oppervlak bebouwd gebied (voor NO₂) dat zich in het gebied bevindt moet worden aangegeven⁵.

4.4 Het huidige park

Omdat er sprake is van een verplaatsing, dienen ook de milieueffecten van het gebied dat verlaten wordt, beschreven te worden. Wat gaat er – ongeveer – met dat gebied gebeuren (bestemmingsopties)? Welke saneringen dienen er – eventueel – plaats te vinden. Welke randvoorwaarden zullen hierbij gehanteerd worden? Beschrijf de belangrijkste positieve en negatieve milieueffecten. Met name de hydrologische situatie is daarbij van groot belang. Doel is een volledig hersteld waterhuishouding van de Tongerense Beek ter plaatse.

4.5 Geluid

Het MER dient inzicht te geven in de toename van de geluidhinder door het wegverkeer ten gevolge van het nieuwe dierenpark. Indien er geluidssituaties in relatie tot het verkeer kunnen ontstaan die daartoe gestelde normen kunnen gaan overschrijden dient dit in het MER beschreven te worden. Daarnaast dient een beschrijving te worden opgenomen van de veranderingen in de geluidssituatie ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast dient te worden beschreven in hoeverre het dierenpark geluidhinder zal veroorzaken naar de omgeving, daarbij dient met name aandacht te worden gegeven aan activiteiten met een hogere geluidsemmissie als speeltuin en theater.

³ Opgeleide beken zijn beken die door middel van constructies naar een vervalpunt worden geleid om bijvoorbeeld een watermolen te laten draaien.

⁴ Dit als indicator voor het daggemiddelde en in plaats van de daggemiddeld PM₁₀-norm van 50 µg/m³ die in 2005 niet meer dan 35 dagen per jaar overschreden mag worden.

⁵ Zie tevens Nota van antwoord, de inspraakreacties die allemaal op het aspect van de luchtkwaliteit ingaan.

Tenslotte dient te worden beschreven in hoeverre maatregelen als een geluidswal langs de A50 leiden tot een toename of afname van de geluidhinder in de omgeving van het dierenpark

4.6 Geur

Het MER dient inzicht te geven in de geurbelasting van het dierenpark op de omgeving. Daarbij gaat het met name om de wijze van dierhuisvesting en mestopslag.

4.7 Ecologie, natuur

In het kort kunnen in het MER de ingrepen op de natuur beschreven worden: welke (bijzondere) planten en dieren zijn in het plangebied aanwezig en welke gevolgen kunnen deze ondervinden van de voorgenomen activiteit? Te zijner tijd zal er een ontheffingsaanvraag ingediend moeten worden op grond van de Flora- en Faunawet. Welke relatie ligt er met het Reconstructieplan⁶, met name wanneer het gaat om natuurontwikkeling (verbindingszones, nieuw te ontwikkelen gebieden en dergelijke)? Welke positieve effecten zijn er te verwachten? Welke exoten – als gevolg van het ontsnappen dan wel verspreiden van vreemde dier- en plantensoorten – zouden zich ten koste van inheemse diersoorten kunnen vestigen in de omgeving? Wat zijn de risico's ten aanzien van dierziekten zowel op flora en fauna als op hobby- en bedrijfsmatig gehouden dieren (verspreiding via het bekenstelsel)? Zijn er effecten op gevoelige gebieden⁷ te verwachten? En zo ja, welke effecten?

4.8 Water

Zowel het kwantitatief als kwalitatief watergebruik door het dierenpark dient in het MER beschreven te worden. Op welke wijze zal in het watergebruik voorzien worden? Zal men water lozen op het riool? Effecten op biotopen benedenstrooms dienen beschreven te worden. Gebruik en effecten van helofytenfilters dienen beschreven te worden, indien relevant. Alle gegevens die nodig zijn om een watertoets te kunnen uitvoeren, dienen in het MER te worden opgenomen.

De adviseur Waterschap Veluwe geeft de volgende aspecten aan die in de watertoets behandeld dienen te worden;

- Huidige oppervlakte en grondwatersysteem;
- Effect van het plan op grondwaterkwaliteit en –kwantiteit;
- Effect van het plan op oppervlaktewaterkwaliteit en –kwantiteit;
- Effect op waterafhankelijke natuur;
- Veiligheid

4.9 Landschap en cultuurhistorie

De effecten van de voor de besluitvorming relevante alternatieven op het landschap en de cultuurhistorisch waardevolle objecten dienen beschreven te worden. Welke oplossingen zijn denkbaar om de cultuurhistorische waarden zo veel mogelijk in tact te laten, met name in relatie tot de opgeleide Molenbeek?

Welke consequenties met betrekking tot landschappelijke en cultuurhistorische aspecten vloeien voort uit het landschapsbeleidsplan van de gemeente en het provinciale Ontwerp-Reconstructieplan?

4.10 Milieucontouren omliggende bedrijven en wegen

In de omgeving van de beoogde locatie liggen enkele agrarische bedrijven en de rijksweg A-50. De milieueffecten van deze bedrijven op de ontwikkeling van het dierenpark dienen door middel van milieucontouren te worden bepaald en weergegeven.

⁶ Zie tevens Nota van antwoordbijlage, inspraakreacties nummer 8227 en 8663 ten aanzien van de groene wig.

⁷ Hierbij kan gedacht worden aan nabij gelegen Vogel- of Habitatrichtlijngebieden, Natuurmonumenten, Ecologische Hoofdstructuur en dergelijke.

4.11 Vergelijking van de alternatieven

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referenties worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin , dan wel de essentiële punten waarop , de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

5 Leemten in kennis en informatie

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat tenminste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen (d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten) ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."

Het MER moet aangeven over welke (milieu)aspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan kennis en informatie. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties zijn van het gebrek aan milieu-informatie voor de keuze van het te nemen besluit.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit

De leemten in kennis kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie en zullen zo mogelijk worden betrokken in het door het bevoegd gezag vast te stellen evaluatieprogramma ingevolge artikel 7.39 van de Wet milieubeheer.

6 Evaluatie

Artikel 7.39 van de WM:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Het bevoegd gezag zal bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zonodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

Belangrijk onderdeel van de evaluatie vormt het verkrijgen van gegevens die als gevolg van leemten in kennis niet in het MER kunnen worden beschreven om zodoende ook over deze milieueffecten voldoende inzicht te kunnen verkrijgen.

7 Samenvatting van het MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als een zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijke zaken zijn weergegeven, zoals:

- De afstemming met het in ontwikkeling zijnde beleid m.b.t. de reconstructie i.r.t. recreatieve ontwikkeling;
- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de uitgangspunten;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de milieubelasting van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het meest milieuvriendelijke alternatief en de voorgenomen activiteit;
- belangrijke leemten in kennis